

ФОНД ЗА ЕВРОПЕЙСКО ПОДПОМАГАНЕ НА НАЙ- НУЖДАЕЩИТЕ СЕ ЛИЦА

Резюме на Програмата за храни и/или основно материално подпомагане за програмен период 2021-2027 година

(м. октомври 2020 година)

Настоящото резюме е подготвено от екипа на НСОРБ, на база на проекта на Програмата за храни и/или основно материално за програмен период 2021-2027, публикуван на обществено обсъждане на <https://asp.government.bg/bg/deynosti/operativna-programa-za-hrani/operativna-programa-za-hrani-2021-2027-g>

Програмна стратегия:

Стратегическата цел на програмата е да добави принос към цялостната национална политика за смекчаване и намаляване на бедността и за преодоляване на социалното изключване.

Тази цел ще се постигне чрез осигуряване на подкрепа за преодоляване на основните идентифицирани лишения от храна и основни материали за осигуряване на нормални условия за живот на хора, които живеят в крайна бедност, изпитват тежки материални лишения и живеят в социална изолация.

Програма, която сходно на настоящата ще покрива цялата територия на страната, ще се фокусира върху оказването на подкрепа в 4 основни Направления, всяко от които допълнено със съпътстващи мерки:

- Вид помощ 1 „Подпомагане с пакети хранителни продукти и хигиенни материали“;
- Вид помощ 2 „Топъл обяд“;
- Вид помощ 3 „Пакети за новородени деца“;
- Вид помощ 4 „Детска кухня“.

Програмата е ориентирана към постигането на цел на политиката (ЦП) 4 „По-социална Европа - реализиране на европейския стълб на социалните права“ и по-конкретно към специфичната ѝ цел за справяне с проблема на материалните лишения чрез подпомагане с храни и основна материална помощ и се финансира от Европейския социален фонд + (ЕСФ+).

Вид помощ 1 „Подпомагане с пакети хранителни продукти и хигиенни материали“:

Тип подпомагане: Средногодишно подпомагане с над 350 000 пакета с основни хранителни продукти (храни влагани в приготвянето на храна за цялото семейство) и толкова с хигиенни материали (продукти за лична хигиена, почистващи, перилни и миещи препарати). Планира се помощта да се предоставя най-малко веднъж годишно.

Съпътстващи мерки: за осигуряване възможност за активно участие в обществения живот и преодоляване на социалната изолация като: провеждане на занимания за базова компютърна грамотност и използване на социални мрежи сред възрастните хора, готварство, привличане на доброволци за каузи от типа „бедни помагат на бедни“, организиране на културни и спортни занимания, консултиране и насочване към реализирани социални услуги и услуги за обучение и заетост, финансирани от ЕСФ+ национални програми и др.

Целеви групи: основна и допълнителна: лица, семейства и домакинства, обект на социално подпомагане; лица, които имат отказ от социално подпомагане, но доходът им не надвишава линията на бедност, определена за страната и за тях органите по социално подпомагане са установили висок риск от бедност и социално изключване; лица, изпаднали в затруднено положение в резултат на природни бедствия, пандемии и др. форсмажорни обстоятелства, с оглед овладяване на възникнали извънредни ситуация в страната.

Механизъм за изпълнение: Чрез две взаимнообвързани процедури- за закупуване и за раздаване на закупените храни и/или хигиенните материали. Хранителните продукти и хигиенните материали ще се закупуват от Агенцията за социално подпомагане (АСП). Избран изпълнител/изпълнители ще предоставя хранителните продукти и хигиенните материали до крайните получатели на помощта. Той директно или в партньорство с други организации, ще предлага съпътстващи мерки на крайните потребители.

Специфични критерии за избор на бенефициент/и, които да раздават закупените храни и /или хигиенни материали:

- Институция, публичноправна организация или организация с нестопанска цел, регистрирана по реда на ЗЮЛНЦ като юридическо лице с нестопанска цел в обществена полза, която действа и активно осъществява целите си не по-малко от 2 години, има доказан опит, свързан с предоставяне на помощи в натура и/или има доказан опит, свързан с раздаване на храна на населението минимум 1 година, считано от крайния срок

за подаване на заявления за участие в процедурата;

-Бенефициентът/ите следва да осигурят пълно национално покритие – самостоятелно или в партньорство, както и едновременност на раздаването - в един и същи период за всички определени представители на целевите групи както по отношение на пакетите с храна, така и по отношение на пакетите със санитарно хигиенни продукти;

- Наличие на капацитет самостоятелно или в партньорство за анализ на нуждите на представителите на целевите групи и съответното предоставяне на съпътстващи мерки

Вид помощ 2 „Топъл обяд“:

Тип подпомагане: Целогодишно подпомагане с топъл обяд, включващ супа, основно ястие и хляб. Подпомагането ще продължи и ще надгради създадените партньорства с общините в страната. Предоставянето на топъл обяд в обществени трапезарии се реализира като местна дейност от общини и райони на общини в страната в рамките на функция „Социално осигуряване, подпомагане и грижи“ на общинските бюджети.

Съпътстващи мерки: индивидуално консултиране и съдействие за възможностите за ползване на: социални услуги; административни общински услуги; осигуряване на временен подслон на бездомни лица; подпомагане на достъпа до здравни и образователни услуги; управление на семейния бюджет; здравословно и балансирано хранене, или други форми на подкрепа, реализирани в отговор на установени конкретни нужди и проблеми на представителите на целевите групи. На база годишните данни от АСП за броя на лицата и семействата, които ежесечно получават социални помощи на различни основания се очаква за периода на реализация повече от 50 000 нуждаещи се лица да получат топъл обяд.

Целеви групи: лица, обект на социално подпомагане; хора със затруднения в самообслужването; лица с ниски доходи, бездомни лица и др. лица, изпаднали в затруднено положение в резултат на природни бедствия, пандемии и др. форсмажорни обстоятелства с оглед овладяване на възникнали извънредни ситуации в страната.

Механизъм за изпълнение: Чрез общините и районите на общините въз основа на дългосрочни договори за осигуряване на топъл обяд, които директно или в партньорство с други организации, ще предлагат и съпътстващи мерки на крайните потребители.

Ще се използват опростени разходи на база разход за единица продукт - обяд. Единицата продукт - топъл обяд включва супа, основно ястие, хляб. Стойността е определена със Заповед на министъра на труда и социалната политика за утвърждаване на целева програма „Обществени трапезарии“, финансирана от Фонд „Социална закрила“. Стойността, в размер на 2.50 лв. е валидна и към момента. Индикативно е предвидено и увеличение, въз основа на инфлационните процеси и реалната икономическа ситуация в страната в хода на изпълнение на мярката.

Административните разходи (превоз и съхранение) и разходите за съпътстващи мерки ще са с единна ставка на всеки от тях в размер на 5% от разходите за закупуване на храни и/или основно материално подпомагане.

Специфични критерии за избор на бенефициенти:

- община или район на община;
- бенефициентите следва да разполагат или ползват на съответното правно основание подходяща материална база и оборудване за приготвяне и разпространение на храната, включително и до домовете на крайните потребители или на бездомни и скитащи лица;
- пряко или в сътрудничество с НПО притежава капацитет за анализ на нуждите на представителите на целевите групи и съответното предоставяне на съпътстващи мерки.

Вид помощ 3 „Пакети за новородени деца“:

Тип подпомагане: Пакети с базови необходими продукти за новородени деца от бедни и рискови семейства. Индикативно пакетите ще включват: бебешки пелени, кърпи, бебешки козметични продукти и др. продукти, съобразени с основните нужди и възрастта на детето. Ще се предоставя най- малко два пъти до навършване на шест месеца на детето.

Съпътстващи мерки: насочване на родителите към мерки за подкрепа, финансирани по П РЧР; мерки за превенция на изоставянето, семейно консултиране, индивидуална социална работа, насочване към съществуващи социални услуги за подкрепа на децата и семействата и др. Предоставяните съпътстващи мерки ще бъдат индивидуални или групови, в зависимост от идентифицираните проблеми и индикативно ще се изразяват в:

- Насочване към реализираните на местно ниво услуги за ранно детско развитие или други форми на услуги за формиране и развитие на родителски умения и семейно консултиране и подкрепа.
- Предоставяне на информация по въпросите на репродуктивното здраве, контрацептивни методи, полово-предавани болести и семейно планиране.

Целеви групи: новородени от бедни семейства, които са обект на социално подпомагане. Семейства, при които е установен риск от изоставяне на децата, както и майки, жертви на насилие. Очаква се по програмата да се осигурят пакети за около 10 000 деца от бедни и рискови семейства. Прогнозният брой деца е определен на база данните за отпускните месечни помощи за отглеждане на дете, данните за случаите, по които работят отделите „Закрила на детето“ и тенденциите в тази връзка.

Механизъм за изпълнение: Продуктите ще бъдат закупувани от АСП. Предоставянето на пакетите ще бъде извършвано от избран бенефициент, който самостоятелно или в партньорство ще реализира и съпътстващи мерки. Предоставянето на пакетите за новородени, при обоснована необходимост и с оглед гарантиране на национално покритие на помощта, може да се извършва и от структурите на АСП по места, в партньорство с общините.

Вид помощ 4 „Детска кухня“:

Тип подпомагане: Храна за обяд за деца от 10 месеца до тригодишна възраст.

Съпътстващи мерки: съгласно нуждите на целевите групи. Насочване към подходящи услуги за децата и техните семейства. Комплексни мерки за подкрепа и развитие на родителски умения, семейно консултиране и подкрепа, а там където е възможно - и за намиране на работа, като средство за преодоляване на бедността, изолацията и зависимостта от системата за социално подпомагане.

Целеви групи: деца до 3 годишна възраст от домакинства с ниски доходи, деца с увреждания, деца, които са лишени от родителски грижи, децата, които живеят в лоши жилищни условия, деца в риск от изоставяне и др., за които не е осигурено хранене по друг ред, тъй като след тази възраст децата ще бъдат обхванати от системата на предучилищното и училищното образование. Очаква се повече от 10 000 деца от 10 месеца до тригодишна възраст да бъдат подкрепени със здравословна храна.

Механизъм за изпълнение: Чрез общините и районите на общините, които директно или в партньорство с други организации, ще предлагат и съпътстващи мерки на крайните потребители.

Ще се даде и възможност общините да реализират дейността чрез съществуващите услуги за тази целева група, в т.ч. и чрез създадените интегрирани услуги за ранно детско развитие по Проекта за социално включване (финансиран със Заем 7612BG от Международната банка за възстановяване и развитие в периода 2008-2015г.) и в последствие финансирани по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г., да разширят обхвата на предоставяната комплексна подкрепа.

Общините следва да разполагат с подходяща материална база и оборудване за приготвяне и разпространение на храната, в съответствие с приложимото законодателство. Пряко или в сътрудничество с НПО да притежават капацитет за анализ на нуждите на представителите на целевите групи и съответното предоставяне на съпътстващи мерки.

Безвъзмездната финансова помощ ще се предоставя на територията на цялата страна въз основа на сключени договори за осигуряване на детска кухня от общини и райони на общини, като се следва процедура на директно предоставяне.

Управляващият орган ще разработи и приложи методика за прилагане на опростени правила за възстановяване на база разход за единица продукт - обяд в детска кухня. При определяне на единната ставка ще бъде извършено проучване за размера на таксите, които родителите/настойниците, заплащат за ползване на услугата, в това число и предвидените от общините облекчения за определени категории потребители.

Приоритет за техническа помощ:

Мерки за подпомагане планирането, изпълнението, мониторинга, контрола и оценката на програмата, популяризирането ѝ, включително приноса на фондовете, както и повишаване на административния капацитет на УО и на бенефициентите, в т.ч.:

1. Осигуряване на добро управление, мониторинг и контрол на програмата;
2. За подобряване на капацитета на бенефициентите, свързани с управлението на средства от фонда;
3. За техническо обезпечаване на годишни срещи за напредъка;
4. За пътуване и престой, във връзка с обмен на информация и въвеждане на добри практики и подходи в програмирането, изпълнението, мониторинга, контрола и оценката на програмата;
5. Дейности по осъществяването на контрол по отношение на качеството и безопасността на предоставяното подпомагане по програмата;
6. Извършване на проучвания, подготовка на експертни доклади, анализи, тестове и оценки, свързани с управлението на ПХ, както и наемане на външна методическа и експертна помощ с цел подобряване на управлението и изпълнението на програмата,

включително и за аналогични дейности, свързани с предишни и следващи програмни периоди;

7. Набиране, обобщаване и анализ на информация и статистически данни, подготовка на становища, доклади и документи, провеждане на изследвания и осъществяване на други дейности в подкрепа програмирането на средствата от ЕС през следващия програмен период;

8. Осигуряване на необходимата материална база и техническо оборудване и информационни системи за управлението и изпълнението на програмата, ако е необходимо;

9. Инвестиции в дейности за повишаване информационната осведоменост на целевите групи, бенефициентите и други заинтересовани страни по отношение на програмата, както и за повишаване на възможностите за разпространение на резултатите и въздействието ѝ.